

בין סין לדרך בגין

לאחר שפרש מפוליטיקה יאיר שמיר חוזר לעסקים ומקים קרן השקעות שתגייס הון ממשקיעים סינים ובינלאומיים ■ במקביל הוא נכנס לתפקיד יו"ר נת"ע, ומודה: "האתגר הגדול הוא לעמוד בלוח הזמנים ולסיים את פרויקט הרכבת הקלה ב-2021"

הממשלה הסינית ניסתה לפתור את בעיית עורף הייצור באמצעות הפניית התוצרת לשוק המקומי. כדי שהשוק המקומי יוכל לקלוט את התוצרת, הממשלה מימנה את הצריכה המקומית. יכולת לראות כיצד הממשלה פתחה באמצע העיר חנות ענקית למוצרי צריכה ואלקטרוניקה, והאזרחים יכלו לדבר במימון ממשלתי. דברים דומים נעשו בענף הרכב, ובענף הבנייה כאשר הממשלה כנתה אלפי דירות, וכעת יש בסין הרבה ערים חדשות שאין מי שאכלס אותן, ערי רפאים. גם רמת הצריכה ירדה ואיתה הצמיחה, אבל היא עדיין גבוהה מבמערב. אחת הבעיות שמעסיקות היום את הסינים היא פערי ההכנסה שנוצרו בין המעמדות שהתעשרו מהצמיחה המהירה לבין הפועלים ואנשי הכפר שנותרו מאחור.

וכל זה לא ישפיע עלינו?
"זה יתרון שלנו. אנחנו פסיק קטן בעולם מבחינתם. היקף ההשקעות הסיני בישראל זניח מבחינתם ולא צפוי כל שנייה."

אתה מאמין שנת"ע, כחברה ממשלתית, יכולה לעמוד באתגר הרכבת הקלה?

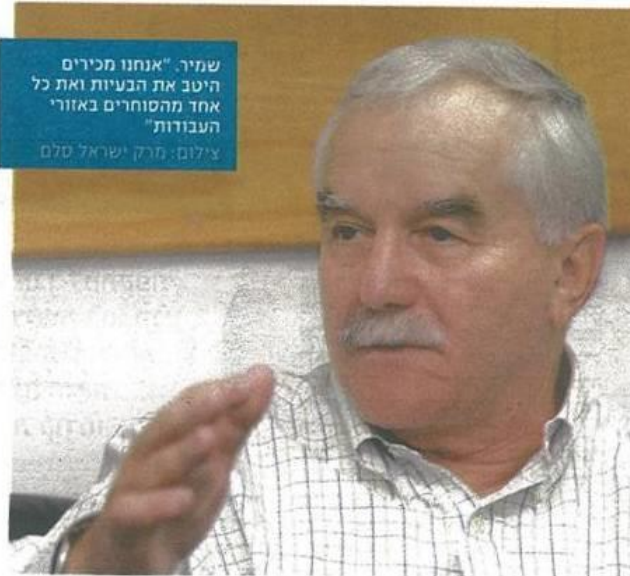
"האתגר הגדול הוא לעמוד בלוח הזמנים ולסיים את הפרויקט ב-2021. זהו פרויקט פנומנלי, הגדול ביותר שהממשלה ביצעה כאן. הממשלה קיבלה פה החלטה אמיצה, לאחר שהחברה שנבחרה במכרז לא הצליחה לעמוד במימון. מכיוון שאין לנו אנשים עם ניסיון בניהול פרויקטים כאלה, שכרו חברה בינלאומית מנוסה לניהול הפרויקט. אנחנו זוכים לשתוף פעולה מלא מצד כל ראשי הרשויות המקומיות המעורבות, כולל ראש עיריית רמת גן, שבעבר מתח ביקורת על חלקים ממנו. נת"ע תבצע רק קו אחד מתוך שלושת הקווים המתוכננים. את יתר הקווים יבצעו חברות פרטיות."

איך אתם מטפלים בבעיות התושבים והסוחרים שנפגעה פרנסתם באזור העבודות?

"אנחנו מכירים היטב את הבעיות ואת כל אחד מהסוחרים באזורי העבודות. התברר שהפגיעה היא לא בצעקתה. אין היום עסק שלא ניתן לגשת אליו בגלל העבודות, הלקוחות ממשיכים להגיע, החשבונות משולמים, חולרות הופך, ואנחנו משקיעים כסף רב במימון התושבים מפני הרעש."

כמה מרוויח יו"ר נת"ע?

"יציאתי למלא את התפקיד בהתנדבות, אבל אמרו לי שזה בניגוד לחוק. אז סיכמנו שאשלח כל שנה חשבונית על העבודה, והסכמת. אבל מה יעשו לי אם לא אשלח?"

שמיר. "אנחנו מכירים היטב את הבעיות ואת כל אחד מהסוחרים באזורי העבודות"
צילום: מרק ישראל סלם

סין של היום היא מדינה שונה מאור, הרבה יותר פתוחה, והם מאמצים יותר ויותר סטנדרטים אירופיים ואמריקאיים לעסקים. אנחנו עובדים עם אנשי עסקים דוברי אנגלית שוטפת המכירים היטב אותנו ואת עולם העסקים המערבי. השותפה המרכזית שלנו היא חברת השקעות מוונג קונג, הם מכירים היטב את ישראל, וכולם הגיעו לכנס המשקיעים הגדול 'גו פור ישראל' שערכנו בחילטון. לאחרונה היו בסין זעזועים, הבורסה צנחה, הצמיחה הואצתה.

"לפחות בינתיים זה לא משפיע על הביקוש לעסקים מצדם. צריך להבין שמה שקרה בבורסה לא כל כך קשור לצמיחה בבורסה הייתה בוועה כי המשטר הגביל את האפשרות להשקיע בחו"ל. כתוצאה מכך נוצרו עודפי כספים גדולים שהגיעו לבורסות ולכן נוצרו שם בוועה, ומטבע הדברים בוועה מתפוצצות. מיד כשקרתה המפולת נקט המשטר את כל האמצעים לעצור את המפולת, באמצעות הורמת כספים ושינוי תקנות, והם הצליחו. מה שחשוב הוא שהמשקיעים הסינים הבינו שהם צריכים לפעול יותר להשקעה מחוץ לשוק ההון המצומצם יחסית שלהם. יש שם עורף כסף שמחפש השקעות, ולכן אנחנו מצליחים לגייס הון בקלות יחסית."

ובכל זאת גם בכלכלה הסינית ניכרת האטה בצמיחה.

"הצמיחה המהירה בסין נבנתה על ייצוא וכאשר כלכלת העולם משתעלה ומאטה, אין לאן לייצא את הסחורה.

הצי שנה לאחר שפרש מפוליטיקה, יאיר שמיר חוזר לעסקים ופועל להקמת קרן השקעות חדשה. הסיכוי הפוליטי לא עשה לו טוב. הוא הצטרף למפלגת ישראל ביתנו וכיהן כשר החקלאות, וכצפוי, נראה כמי שלא נהנה מהמלאכה ושונא את הפוליטיקה. "זה לא התאים לי", הוא מודה בראיון ל"מעריב" סופהשבוע, "אני לא מרגיש בנוח במקום שבו אומרים דבר שלא מתכוונים לו, או אומרים דבר אחד ומתכוונים למשהו שונה. כשאני אומר משהו אני מתכוון בדיוק למה שאני אומר". בעולם העסקים קוראים למנהגו זה של שמיר "יושרה". בפוליטיקה זו הנאיביות בהתגלמותה.

חודשים מספר לאחר פרישתו פרץ "משבר הענגנויות", שהוכיח שוב שאספקת התוצרת החקלאית לשווקים בישראל עומדת לעתים על כרעי תרנגולת. שמיר מסכים שמדיניות התמיכה הממשלתית בחקלאות בעייתית: "מכל מדינות המערב ישראל תומכת הכי פחות בחקלאות. אי אפשר לצפות מהחקלאות שלנו להתחרות בשוקי העולם בתנאים כאלה".

האם אתה תומך בייבוא מוצרים חקלאיים כדי לפתור מחסור עונתי או זמני?

"אפשר לייבא אבל חייבים לשמור על החקלאי. למשל, לתת לחקלאים את רישיונות הייבוא ולא לסוחרים שיתחרו בהם. כך הם יוכלו לשמור על פרנסתם גם בתקופות משבר."

"הפגיעה לא כצעקתה"

שמיר (70) הוא בנו של ראש הממשלה השובעי יצחק שמיר. הוא שירת כטייס וכמפקד בכיר בחיל האוויר והשתחרר ב-1988 בדרגת אלוף משנה. לאחר הפרישה ניהל כמה חברות הייטק גדולות ובהן סאיטקס, ויקון, שמיר אופטרוניקה, ושימש יו"ר פעיל בחברת אל-על ובתעשייה האווירית. בין לבין ובמקביל ניהל שמיר בהתנדבות שורת ארגונים ציבוריים בתחומי קליטת עלייה, חינוך, שימור הקרקע ועוד.

המעבר לפוליטיקה אילץ את שמיר למכור את חלקו בקרן המצליחה קטליסט, שבה היה שותף ומנהל עם ארי קוקרמן, בעל בית השקעות בינלאומי. שמיר מכר את אחזקותיו בקרן והתמקד בשליחתו הציבורית. כעת הוא מקים בשיתוף עם קוקרמן קרן חדשה, המתמחה בשילוב עסקים בין סין וישראל. הקרן מגייסת הון ממשקיעים סינים ובינלאומיים, ומשקיעה בחברות ישראליות העושות עסקים עם סין.

כדרכו בעבר, גם הפעם תורם שמיר מזמנו לטובת ענייני ציבור. בין השלל העמותות והארגונים שהוא עומד